

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2908

Vragen van het lid **Moorlag** (PvdA) aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat over *stroomlevering door zonnepanelen* (ingezonden 7 mei 2020).

Antwoord van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 26 mei 2020).

Vraag 1

Kent u het bericht «Volop zon maar toch geen stroom kunnen leveren met je eigen zonnepanelen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de opvatting dat het voor de consument schadelijk en onwenselijk is dat opgewekte elektriciteit niet aan het net kan worden geleverd door tekortschietende netcapaciteit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Het is voor consumenten en ook bedrijven in principe onwenselijk is dat hernieuwbaar opgewekte elektriciteit niet kan worden ingevoerd, door gebrek aan netcapaciteit of spanningsproblemen.

Bij spanningsproblemen kan het probleem zowel in de installatie van consumenten en bedrijven liggen als bij de netbeheerder. Hierbij is het goed om te realiseren dat uitbreiding van het net of het oplossen van spanningsproblematiek de netbeheerder meer tijd kost dan de tijd die nodig is voor consumenten en bedrijven om zonnepanelen te plaatsen.

Vraag 3

Deelt u de opvatting dat de netwerkbedrijven er zorg voor dienen te dragen dat particuliere gebruikers die elektriciteit opwekken met zonnepanelen het deel dat ze zelf niet verbruiken moeten kunnen leveren aan het net? Zo ja, hoe gaat u dat sluitend borgen? Zo nee, waarom niet?

¹ RTV Drenthe, 4 mei 2020, «Volop zon maar toch geen stroom kunnen leveren met je eigen zonnepanelen» (<https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/159614/Volop-zon-maar-toch-geen-stroom-kunnen-leveren-met-je-eigen-zonnepanelen>)

Antwoord 3

Netbeheerders dienen ervoor te zorgen dat particulieren en bedrijven binnen het redelijke in staat moeten zijn om zelf opgewekte elektriciteit in te voeden. Ik kan echter niet garanderen dat netbeheerders in staat zijn in alle gevallen ook tijdig de capaciteit beschikbaar hebben of spanningsproblemen kunnen voorkomen. Indien netbeheerders dit wel moeten kunnen garanderen, dan zou dit betekenen dat netbeheerders op voorhand altijd een (veel) zwaarder net klaar en «op voorraad» moeten hebben liggen. Dit zou tot significant hogere kosten leiden voor alle gebruikers van het elektriciteitsnet, zowel burgers als bedrijven. Dat acht ik niet proportioneel en verstandig. Wel is het energiesysteem zo ingericht dat met een combinatie van maatregelen (zoals regulering, RES'en, investeringsplannen van de netbeheerders) netbeheerders een zo goed mogelijke inschatting kunnen maken waar netuitbreidingen of ander oplossingen die nodig zijn en dat ze deze ook zo snel als mogelijk realiseren.

Vraag 4

Kent u signalen van buiten Drenthe dat particuliere eigenaren van reeds aangesloten zonnepanelen geen stroom aan het net kunnen leveren? Zo ja, wat is de aard en omvang van die problemen? Zo nee, bent u bereid om dit te inventariseren en de Kamer van de uitkomsten op de hoogte te brengen?

Antwoord 4

Het gaat bij spanningsproblemen niet per se om een gebrek aan netcapaciteit. Spanningsproblemen komen incidenteel in heel Nederland voor. Bij spanningsproblemen loopt de spanning vaak op tot boven de gestelde normen, waardoor de opwekkende installatie om veiligheidsredenen uitschakelt. Deze problemen zijn, indien ze zich in het net voordoen, op te lossen. Netbeheerders lossen die in de meeste gevallen zo snel mogelijk op. Daarvoor moeten soms extra kabels en transformatoren worden aangebracht of transformatoren worden aangepast of anders ingesteld maar dit kost tijd. De netten zijn in de afgelopen decennia ontworpen voor transport naar consumenten en bedrijven toe en niet in alle gevallen geschikt voor consumenten en bedrijven die gelijktijdig veel elektriciteit invloeden. Netbeheer Nederland heeft recent haar jaarlijkse onderzoek over spanningskwaliteit gepubliceerd². Hieruit komt naar voren dat de spanningskwaliteit in Nederland in bijna alle gevallen binnen de norm valt.

Vraag 5

In hoeverre en op welke wijze worden (mogelijke) capaciteitsproblemen op het netwerk voor particulieren door de netwerkbedrijven in beeld gebracht en hoe en binnen welke termijn worden capaciteitsproblemen weggenomen?

Antwoord 5

In Nederland is er in verschillende regio's sprake van een tekort aan netcapaciteit. Netbeheerders houden op regionaal niveau een actueel overzicht bij op hun websites. Hierbij is in veel gevallen nog ruimte voor kleinschalige initiatieven. Problemen met te hoog oplopende spanning op laagspanningskabels kunnen zich zeer lokaal voordoen en zijn lastig te voorspellen.

Wanneer consumenten en bedrijven bijvoorbeeld zonnepanelen willen plaatsen en met spanningsproblemen worden geconfronteerd melden zij dit bij de netbeheerders. De netbeheerders onderzoeken de korte en lange termijn oplossingen en moeten dit binnen een redelijke termijn oplossen. De termijn waarop eventuele knelpunten weggenomen kunnen worden hangt af van de lokale situatie en de uit te voeren werkzaamheden.

Vraag 6

Wat is naar uw oordeel een maximaal aanvaardbare termijn voor het oplossen van capaciteitsproblemen voor particulieren die elektriciteit aan het net willen leveren?

² Netbeheer Nederland heeft op 30 april 2020 het onderzoek naar Spanningskwaliteit van 2019 gepubliceerd op haar website. Zie: <https://www.netbeheernederland.nl/nieuws/onderzoek-spanningskwaliteit-2019-gepubliceerd-1371>

Antwoord 6

Netbeheerders zijn nu wettelijk verplicht om nieuwe aansluitingen of verzoeken tot aanpassingen in 18 weken te realiseren (indien kleiner dan < 10 MVA). Als er sprake is van gebrek aan netcapaciteit kunnen netbeheerders partijen een transportbeperking opleggen totdat de netcapaciteit uitgebreid is of door het toepassen van congestiemanagement waardoor de beschikbare capaciteit efficiënter kan worden gebruikt. Uiteraard zal een netbeheerder er voor moeten zorgen dat de oplossing zo snel als mogelijk gerealiseerd kan worden. Hierbij wordt uitgegaan van een redelijke termijn.

Bij spanningsproblemen moet de netbeheerder deze onderzoeken en eveneens binnen een redelijke termijn oplossen. Wat een redelijke termijn is hangt af welke werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Dat is afhankelijk van de omvang van de werkzaamheden die voor de uitbreiding van de netten of anderzijds voor het oplossen van spanningsproblemen noodzakelijk zijn. De ervaring leert dat spanningsproblemen in de meeste gevallen binnen enkele maanden zijn opgelost.

Vraag 7

Worden particulieren in de buurten waar capaciteitsproblemen zijn of dreigen door de netwerkbedrijven tijdig hiervan in kennis gesteld, zodat zij daarmee rekening kunnen houden met investeringsbeslissingen? Zo nee, waarom niet en bent u bereid de netwerkbedrijven hiertoe te verplichten? Zo ja, op welke wijze?

Antwoord 7

Netbeheerders kennen niet alle plannen in hun gebied en kunnen dus niet proactief informeren. Netbeheerders geven op hun websites op regionaal niveau al weer waar sprake is van congestie en hoe deze congestie problemen oplevert voor nieuwe initiatieven. Het is echter afhankelijk van de totale ontwikkelingen in die regio of dit ook consequenties heeft voor particulieren. Daarnaast is het voor netbeheerders niet altijd bekend welke consumenten zonnepanelen hebben.

De capaciteitsproblemen en de spanningsproblematiek ontstaan vaak door de samenhang tussen verschillende consumenten (en bedrijven) die samen op één zelfde kabel zijn aangesloten.

Het is een in de Netcode elektriciteit³ opgenomen verplichting voor consumenten en bedrijven om de plaatsing van zonnepanelen te melden. Daarom roep ik particulieren op om altijd van te voren contact op te nemen met de netbeheerder om de meest actuele informatie te verkrijgen. De netbeheerders zijn van deze signalen afhankelijk om vroegtijdig rekening te kunnen houden met eventueel benodigde aanpassingen

Vraag 8

Acht u het redelijk dat particulieren worden gecompenseerd, mede in het licht en naar analogie van de geldende compensatieregeling bij storingen in de levering van energie, voor de schade die zij leiden indien zij opgewekte elektriciteit niet via het net kunnen leveren? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe gaat u dat bewerkstelligen?

Antwoord 8

Het tijdelijk niet kunnen invoeden van hernieuwbare energie, omdat daarmee de grenzen van de spanningskwaliteit overschreden worden, heeft een andere impact op particulieren die hernieuwbare elektriciteit willen invoeden en de samenleving dan een langdurige volledige onderbreking van het transport door een storing in het net, waarbij geen elektriciteit meer kan worden afgenomen.

De compensatieregeling dient er voor de netbeheerder te dwingen hun organisatie gereed te hebben om een storing in het transport zo spoedig mogelijk te herstellen en dient daarmee een ander doel

Vanwege het verschil in impact acht ik het niet wenselijk om netbeheerders een vergoeding te laten betalen wanneer er geen elektriciteit kan worden ingevoerd als gevolg van spanningsproblematiek. Netbeheerders zijn uiteraard wel verplicht om klachten over de spanningskwaliteit in het net te onderzoeken

³ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037940/2020-04-04>

ken en net als bij transportbeperkingen zo snel mogelijk maatregelen te nemen om het net aan te passen. De ACM ziet er op toe dat netbeheerders blijven voldoen aan de gestelde eisen.